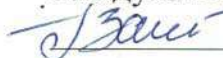

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри менеджменту

 Галина ЗАПША

«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету ветеринарної
медицини

 Катерина РОДІОНОВА
«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи

 Вячеслав СЕДОВ
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 29 МЕНЕДЖМЕНТ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)

(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

21 «ВЕТЕРИНАРІЯ»

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

**211 «ВЕТЕРИНАРНА
МЕДИЦИНА»**

(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

(назва освітньої програми)

ФАКУЛЬТЕТ

ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

(назва факультету)

Робоча програма освітньої компоненти «Менеджмент» для здобувачів вищої освіти освітньої-професійної програми «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

Розробники:

Лівінський А.І. професор кафедри менеджменту, д.е.н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри *менеджменту*

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Галина ЗАПША
(підпис)

Гарант освітньої програми Руслан ДУБІН
(підпис)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти, здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <i>21 «Ветеринарія»</i>	<i>Обов'язкова</i>
Модулів – 2	Спеціальність: <i>211 «Ветеринарна медицина»</i> Освітня програма: <i>Ветеринарна медицина</i>	Рік підготовки
Змістових модулів – 2		6
Індивідуальне науково- дослідне завдання <i>реферат</i>		Семестр
Загальна кількість годин – <i>120 год.</i>		11
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: <i>другий (магістерський)</i>	Лекції
		<i>16 год.</i>
		Практичні, семінарські
		<i>28 год.</i>
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		<i>76 год.</i>
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю:
		<i>іспит</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 44/76 (58%).

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Менеджмент у ветеринарній медицині» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонентів для підготовки здобувачів вищої освіти освітньої програми «Ветеринарна медицина» підготовки здобувачів рівня вищої освіти «Магістр».

Передумовами для вивчення освітнього компонента «Менеджмент у ветеринарній медицині» є формування у здобувачів освіти компетентності у сфері економічної теорії, економіки та управління підприємством, менеджменту.

Метою викладання освітнього компоненту є «Менеджмент у ветеринарній медицині» формування у фахівців – майбутніх ветеринарів наукового світогляду та спеціальних знань з теорії, методології менеджменту, вироблення вмінь і навичок здійснення управлінських функцій, забезпечення результативності функціонування господарюючих структур, управління ветеринарними організаціями, підприємствами, ресурсами, виробничими і біологічними процесами, набуття вмінь розробки й прийняття ефективних управлінських рішень.

Предметом вивчення навчальної освітнього компонента «Менеджмент у ветеринарній медицині» є управлінський процес в організаціях різної форми власності.

Завдання освітнього компонента: «Менеджмент у ветеринарній медицині»

- розкрити здобувачам вищої освіти зміст курсу «Менеджмент» як наукової дисципліни;
- вивчення основних категорій науки управління, функцій управління і процесів прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями;
- вивчення впливу різних факторів на ефективність системи управління організацією.

У результаті вивчення освітнього компонента «Менеджмент у ветеринарній медицині» здобувач освіти повинен.

Знати:

- основні поняття та категорії менеджменту;
- принципи, методи та функції менеджменту;
- сутність управлінських рішень, технології прийняття та реалізації управлінських рішень;
- етапи та складові комунікаційного процесу;
- сутність стратегічного та оперативного управління;
- принципи побудови ефективної системи менеджменту;
- особливості менеджменту сучасних вітчизняних та зарубіжних підприємств.

Вміти:

- з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в організаціях, аналізувати й

узагальнювати матеріал у певній системі, порівнювати факти на основі здобутих із різних інформаційних джерел знань;

- виявляти та здійснювати аналіз чинників впливу внутрішнього та зовнішнього середовища організації;

- застосовувати дієві методи та інструменти планування, організування, мотивації та контролю роботи в організації;

- використовувати відповідно до ситуації технології з прийняття та реалізації управлінських рішень;

- формувати структуру управління організації; структурувати завдання відповідно до чисельності та кваліфікації виконавців, визначати черговість робіт, розраховувати термін їх виконання; з урахуванням ділових та особистих якостей добирати виконавців, розподіляти завдання; здійснювати делегування повноважень;

- визначати вплив обраної системи мотивації на ефективність роботи персоналу та при необхідності коригувати її;

- обирати та використовувати відповідно до ситуації стиль лідерства;

- визначати та оцінювати ефективність менеджменту.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Менеджмент у ветеринарній медицині» у здобувача вищої освіти формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2);

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 8);

- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 9);

- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК 11).

Фахові компетентності (ФК):

- здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині (ФК 17).

Програмні результати вивчення (ПРН) освітнього компонента «Менеджмент у ветеринарній медицині»:

- використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій (ПРН 2);

- знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині (ПРН 16).

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Сутність та основний понятійний апарат менеджменту						
Тема 1. Сутність, значення та особливості розвитку менеджменту	14	2	2	-	-	10
Тема 2. Історичні передумови розвитку менеджменту	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Організація як об'єкт управління.	16	2	4	-	-	10
Тема 4. Соціальна відповідальність бізнесу	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовним модулем 1	56	8	10	-	-	38
Модуль 2						
Змістовний модуль 2. Управлінський процес в менеджменті						
Тема 5. Інформація та комунікації менеджменті	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Функції менеджменту.	16	2	4	-	-	10
Тема 7. Керівництво та лідерство в організаціях ветеринарної медицини	20	2	8	-	-	10
Тема 8. Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті	16	2	4	-	-	10
Разом за змістовним модулем 2	64	8	18	-	-	38
Всього годин	120	16	28	-	-	76

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовий модуль 1. Сутність та основний понятійний апарат менеджменту

Тема 1.1. Сутність, значення та особливості розвитку менеджменту

Сутність і значення менеджменту. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. Категорії "управління" і "менеджмент". Види менеджменту

(сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, інновації, облік, маркетинг, логістика). Рівні управління. Менеджери та підприємці: спільні та відмінні риси. Ролі менеджера в організації. Якості менеджера. Портрет сучасного менеджера. Співвідношення якостей, необхідних менеджеру на різних рівнях управління.

Тема 1.2. Історичні передумови розвитку менеджменту

Наукові школи менеджменту. Закони менеджменту. Закономірності менеджменту. Сутність, природа та роль принципів менеджменту. Еволюція принципів менеджменту. Класифікація принципів менеджменту. Принципи управління А. Файоля. Принципи управління в тоталітарній державі. Принципи успішного підприємництва. Особливості розвитку менеджменту в різних країнах. Підходи до управління: процесний, системний та ситуаційний.

Тема 1.3. Організація як об'єкт управління.

Поняття та ключові характеристики організації. Види організацій. Рівні управління. Зміст та основні фактори внутрішнього та зовнішнього середовища організації. Життєвий цикл організації та його основні стадії. Види структур організацій: організаційні структури та структури управління. Централізація і децентралізація. Соціальна відповідальність організації (бізнесу). Переваги та недоліки соціальної відповідальності.

Тема 1.4. Соціальна відповідальність бізнесу

Сутність поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та її концепції. Види та рівні соціальної відповідальності. Принципи соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність в Україні: успішні приклади підприємств

Змістовий модуль 2. Управлінський процес в менеджменті

Тема 2.1. Інформація та комунікація у менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Комунікаційний процес: елементи, етапи, моделі. Система інформаційного забезпечення менеджменту.

Тема 2.2. Функції менеджменту

Поняття і класифікація функцій менеджменту. Основні та спеціальні функції менеджменту. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих категорій менеджменту.

Сутність та зміст планування як функції менеджменту. Види планування та їхній взаємозв'язок. Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації. «Дерево цілей». Оцінка сильних і слабких сторін організації,

можливостей та загроз її розвитку. Методи вибору стратегії. Суть і зміст контролю. Види контролю. Процес контролю і техніка його проведення. Характеристики ефективного контролю. Контроль та контролінг. Контроль та аудит. Контроль і вивчення результатів роботи персоналу. Сутність функції регулювання. Характеристика процесів регулювання.

Поняття мотивації та її зміст. Мотивація як фактор забезпечення успіху діяльності організації. Поняття «потреби», «спонукання», «стимули»,

«мотивація». Змістовні теорії мотивації: теорія А. Маслоу, Д. Макклелланда, Ф. Герцберга. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікування, теорія справедливості, теорія Портера-Лоулера. Оплата праці як основний чинник мотивування продуктивності праці.

Оплата праці: заробітна плата, система винагород і премій. Сучасні системи та форми стимулювання праці. Методи соціального впливу і морального стимулювання.

Тема 2.3. Керівництво та лідерство в організаціях ветеринарної медицини

Поняття та природа лідерства. Співвідношення категорій «вплив», «влада», «залежність», «лідерство». Класифікація джерел влади в організації за Дж. Френчем та Б. Рейвенем. Модель джерел влади К. Хейлса. Лідерство як механізм сполучення різних джерел влади. Порівняльна характеристика менеджера і лідера.

Теорія особистих якостей лідера. Шкала найсуттєвіших характеристик лідера за Є. Гізеллі. Класифікація особистих якостей успішних керівників за Р. Стогділлом.

Концепції поведінки лідера. Поняття “стиль керування” та “діапазон стилів керування”. “Теорія Х” і “Теорія Y” Д. МакГрегора. Авторитарний і демократичний стилі керування. Концепція трьох стилів керування К. Левіна. Двофакторна модель лідерства вчених університету штату Огайо. Концепція лідерства Р. Лайкерта. Модель типів управління Р. Блейка та Дж. Моутон.

Концепції ситуаційного лідерства. Загальна характеристика ситуаційного підходу до лідерства. Континуум лідерської поведінки Танненбаума-Шмідта. Модель ситуаційного лідерства Ф. Фідлера. Модель ситуаційного лідерства П. Херсі і К. Бланчарда. Модель "шлях-мета" Хауса-Мітчелла.

Сучасні концепції лідерства. Сучасні підходи до лідерства як поєднання традиційних та ситуаційного підходів. Концепція атрибутивного лідерства. Модель харизматичного лідерства. Концепція перетворюючого (трансформуючого) лідерства. Інтерактивні та сервісні керівники.

Тема 2.4. Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті

Зміст тайм-менеджменту та його призначення. Ресурси часу в менеджменті. Різновиди часу. Планування й облік часу. Час індивідуальної та спільної діяльності. Розподіл праці за часом. Час та комунікації. Мистецтво правильного формування цілей як основа ефективного використання часу. Основні технології тайм-менеджменту. Інтенсивність та продуктивність управлінської діяльності. Вибір оптимального режиму праці й відпочинку. Засоби підтримки здоров'я та працездатності.

5.2 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(курс лекцій)

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій іорієнтирний перелік питань
Змістовий модуль 1. Сутність таосновний понятійний апарат менеджменту (8 год.)	
1.1	<i>Сутність, значення таособливості розвитку менеджменту (2 год)</i> 1. Сутність, значення та завдання менеджменту. 2. Сфери менеджменту 3. Рівні менеджменту 4. Ролі менеджера
1.2.	<i>Історичні передумови розвитку менеджменту (2 год)</i> 1. Школа наукового управління 2. Адміністративна школа управління 3. Поведінкова та кількісна школи менеджменту 4. Сучасні підходи до управління 5. Американська та японська модель менеджменту
1.3	<i>Організація як об'єкт менеджменту (2 год)</i> 1. Поняття та ключові характеристики організації. 2. Види організацій. 3. Зміст та основні фактори внутрішнього та зовнішнього середовища організації. 4. Життєвий цикл організації та його основні стадії.

1.4.	<i>Соціальна відповідальність вбізнесі (2 год)</i> 1. Сутність поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та її концепції 2. Види та рівні соціальної відповідальності 3. Принципи соціальної відповідальності 4. Соціальна відповідальність в Україні: успішні приклади підприємств
Змістовий модуль 2. Управлінський процес уменеджменті (8 год.)	
2.1	<i>Інформація та комунікація уменеджменті (2 год)</i> 1. Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. 2. Класифікація інформації. 3. Вимоги, які пред'являються до інформації. 4. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій.
2.2	<i>Функції менеджменту (2 год)</i> 1. Поняття і класифікація функцій менеджменту. 2. Сутність планування як функції менеджменту. 3. Мотивація як загальна функція менеджменту. 4. Контроль та регулювання як функції менеджменту.
2.3	<i>Керівництво та лідерство в організаціях ветеринарної медицини (2 год)</i> 1. Сутність та основні засади керівництва та лідерства. 2. Форми влади. Підходи до використання влади. 3. Класифікація стилів керівництва та їх характеристики 4. Адміністрування як управлінська модель і концепція менеджменту
2.4	<i>Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті (2 год.)</i> 1. Зміст тайм-менеджменту та його призначення. 2. Ресурси часу в менеджменті. Різновиди часу. Планування й облік часу. 3. Основні технології тайм-менеджменту. 4. Вибір оптимального режиму праці й відпочинку.

5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Тема 1. Сутність, значення та особливості розвитку менеджменту	2
2	Тема 2. Історичні передумови розвитку менеджменту	2
3	Тема 3. Організація як об'єкт управління.	4
4	Тема 4. Соціальна відповідальність бізнесу	2
5	Тема 5. Інформація та комунікації менеджменті	2
5	Тема 6. Функції менеджменту.	4
7	Тема 7. Керівництво та лідерство в організаціях	8
8	Тема 8. Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті	4
Усього		28

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Тема 1. Сутність, значення та особливості розвитку менеджменту	10
2	Тема 2. Історичні передумови розвитку менеджменту	10
3	Тема 3. Організація як об'єкт управління.	10
4	Тема 4. Соціальна відповідальність бізнесу	8
5	Тема 5. Інформація та комунікації менеджменті	8
6	Тема 6. Функції менеджменту.	10
7	Тема 7. Керівництво та лідерство в організаціях	10
8	Тема 8. Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті	10
Усього		76

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачами освіти, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи. Метою індивідуального науково-дослідного завдання є оволодіння теоретичними знаннями та розгляд питань менеджменту виробничих процесів та управління виробничим колективом.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет, (об'єкт). характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 10-15 друкованих аркушів формату А4. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково-методичних публікацій. В яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. До таких джерел належать, по-перше, наукові публікації, по-друге, навчальна література, по-третє, методично-довідкова література з питань менеджменту та управління виробничим колективом. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Детальні методичні рекомендації з виконання ІНПЗ представлені в навчально-методичному комплексі освітнього компонента.

Тематика рефератів

1. Особливості сучасного американського менеджменту.
2. Японський феномен менеджменту.
3. Генрі Форд - видатний менеджер XX століття.
4. Делегування повноважень як основний принцип ефективного управління підприємством.
5. Основні проблеми розвитку аграрних підприємств України.
6. Портрет сучасного менеджера XXI століття.
7. Основні проблеми планування для підприємств в сучасних умовах господарювання.
8. Внесок Анрі Файоля у розвиток функціонального підходу в менеджменті.

9. Проблеми здійснення стратегічного планування на малих підприємствах.

10. Переваги і недоліки діяльності агрохолдингів.

11. Сучасні інноваційні рішення в діяльності аграрних підприємств.

12. Вимоги до робочого місця керівника і правила його проектування.

13. Сучасні форми мотивації праці в діяльності українських підприємств.

14. Форми заохочення працівників у їх діяльності згідно GMP (Основний принцип менеджменту (Greatest Management Principle)).

15. Дієвість системи стягнень на сучасному етапі розвитку сільськогосподарських підприємств.

16. Характеристика інструментів прямого і непрямого управлінського контролю поведінки робітників.

17. Проблеми прийняття компромісних рішень.

18. «Дерево рішень» як метод прийняття раціонального управлінського рішення.

19. Сучасні методи прийняття управлінських рішень.

20. Сутність моделі для вибору стилю керівництва «Решітка Блейка і Моутона».

21. Оцінка стилів керівництва країни при різних президентах.

22. Моделі для вибору стилю керівництва Херсі та Бланшара, Фідлера.

23. SMART-технологія постановки цілей (за Д. Доурденом).

24. Показники особистої ефективності менеджера.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі реферату.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам набути теоретичні знання з питань менеджменту виробничих процесів та управління виробничим колективом, розуміння сутності основних категорій і понять, методів, законів та закономірностей менеджменту;

- участі у семінарських і практичних заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань та передбачає рішення задач, розгляд ситуацій з проблем аналізу, планування, організації, мотивації та контролю в сфері управління персоналом підприємств;

- отримання консультації. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних

теоретичних положень освітнього компонента;

- виконання самостійної роботи. Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, законів України, указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України з питань законодавчого регулювання діяльності з управління персоналом;

- проведення підсумкового контрольного випробування.

Методи навчання – це способи спільної роботи викладача і здобувачів, спрямовані на засвоєння здобувачами теоретичних знань, придбання практичних навичок і умінь, розвиток у них пізнавальних здібностей, формування високих моральних, ділових та професійних якостей.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
(РН 2) - використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій	- словесні – розповідь, пояснення, бесіда; - інноваційні – метод презентацій, робота в групах; - наочні – ілюстрація, демонстрація; - практичні – лабораторна робота.
(РН 16) - знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині лікаря ветеринарної медицини та функціонування галузевих виробничих структур в сучасних умовах господарювання.	- навчальна дискусія, ділові ігри, ситуаційні завдання, дебати, мозковий штурм - практичні – лабораторна робота.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Менеджмент у ветеринарній медицині» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням щодо системи оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 авітня 2025 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре»,

«задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання рівня засвоєння освітнього компонента наведена в таблиці 3.

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час навчальних занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю

допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу.

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою менеджменту.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена **накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти.**

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістовні модулі, відвідування занять та за додаткові види робіт з компонента (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій здобувач ській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.).

Кількість балів, що може отримати здобувач вищої освіти за змістовний модуль, може бути різною і встановлюватися для кожного змістового модуля (в залежності від значимості змістового модуля) з урахуванням того, що підсумкова оцінка не може перевищувати 90 балів. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному рівні вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка кафедри
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)									Сума	
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)					Бал за відвідування (всього 0-5)		Бал заохочувальний (всього -0-5)			
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль - 60				Змістовний модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль - 60				0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	T9			
15	15	15	15	15	15	15	15			
Модульний контроль - 30				Модульний контроль - 30						
Б _{ЗМ} = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2										

* T1,T2,T3,T4.....- теми змістовного модуля

Відповідно до «Положенням щодо системи оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 106-заг від 30 авітня 2025 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації для практичних занять з навчальної дисципліни «Менеджмент у ветеринарній медицині» для здобувачів ОС «М» спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» (протокол №9 НМК від 25.11.2021) Лівінський А.І. Найда І.С., Одеса: ОДАУ, 2021 – 64 с.
2. Фонд тестових завдань
3. Візуальне супроводження дисципліни (слайди).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аграрний менеджмент. Навчальний посібник. За загальною редакцією к.е.н., доцента, заслуженого працівника народної освіти України Курносенка В.Г. Одеса. Друк Південь, 2012. 420 с.
2. Бездушна Ю.С., Лівінський А. І. Замлінська О.В. Аналіз рівня капіталізації в управлінні аграрним підприємством. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2022 Volume 7. №3. С. 81-85
3. Аграрний менеджмент: практикум. Навчальний посібник. За редакцією Запша Г.М., урносенка В.Г., Сахацького М.П. Одеса. Інтерпрінг, 2017. 270 с.
4. Anatolii Livinskyi, Ihor Palchyk, Iryna Samoilova, Iryna Safronska, Kostiantyn Nechyporenko, Volodymyr Andryshyn, Oksana Bolshaia, Olha Dashko. Financial and security design of management accounting of innovative agricultural enterprises in condition of digitalization and migration risks. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development* Vol. 46 No. 3 (2024) с.329-345 Web of Sceince_
4. Анісімова Л.А., Жилінська О.І. Менеджмент: практикум. Видання друге. Навч. посіб. Київ, 2018. 237 с.
5. Лівінський А.І. Бортник У. Концептуальні підходи до розуміння сутності

управління професійним розвитком персоналу організації. Економіка та суспільство. Випуск № 68. 2024

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4986>

6. Лівінський А. І. Міжнародна комунікація університетського середовища як складова інтернаціоналізації освітнього процесу. Економічний вісник Причорномор'я. Одеса. ОДАУ. 2021, №2. С. 51-58
7. Білецька К.В. Основи менеджменту: навч. посіб. Луцьк. СЛУ ім. Лесі Українки, 2013. 226 с.
8. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А.А. Мазаракі; Харків. Фоліо, 2014. 846 с.
9. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Підручник: Видання 3-тє, перероблене і доповнене. Київ. Кондор, 2008. 664 с.
10. Рульєв В.А., Гуткевич В.А. Менеджмент: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 312 с.

Допоміжна

1. Анісімова Л.А., Жилінська О.І. Менеджмент: практикум. Видання друге. Навч. посіб. Київ: 2018. 237 с.
2. Дідур Г.І., Смирнова Н.В. Підсистема управління персоналом як складова менеджменту аграрних організацій. *Економічний аналіз*. 2018. Том 28. №1. с.222-230.
3. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика. Підручник - 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль. Карт-бланш, 2019. 486 с.
4. Стадник В.В., Йохна М.А. Менеджмент: Підручник. Вид. 2-ге, вип., доп. Київ: Академвидав, 2010. 472 с.
5. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник; 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2015. 492 с.
6. Лункціна Т.І. Соціальна відповідальність в аграрному секторі економіки України: монографія. Миколаїв. Дизайн і поліграфія, 2018. 632 с.
7. Найда І.С., Найда А.В. Сучасний стан рівня та якості життя населення в Україні. *Аграрний вісник Причорномор'я*. 2016. № 82. С. 69-80.
8. Практики корпоративної соціальної відповідальності в аграрному секторі України. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal)*. 2020. №8 (60). С. 22-37.
9. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика. Підручник - 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль. Карт-бланш, 2005. 486 с.
10. Стадник В.В., Йохна М.А. Менеджмент. Підручник. Вид. 2-ге, вип., доп. Київ. Академвидав, 2010. 472 с.
11. Т. Тієлкінена, І Гришова, Т. Шабатура, В. Неходенко, Г. Дідур, А. Шевченко Легалізація лобі - правовий інструмент забезпечення державних субсидій керівникам сільськогосподарських підприємств. *Журнал критичних оглядів*. Том 7, Випуск 04, 2020. Р. 1679–1684. (Scopus)
12. Федоренко В. Г. Менеджмент: Підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2015. 492 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України URL: www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua
3. Нормативні акти України URL: www.nau.kiev.ua
4. Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького
URL: <http://www.odnb.odessa.ua/>
5. Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського - адрес пошукової
сторінки реферативних матеріалів
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>